

**Národní technické muzeum
Archiv Národního technického muzea**

Černý Richard (14. 8. 1885 – 28. 7. 1923)

(1891 – 1923 (1924))

INVENTÁŘ

NAD č. 804
evidenční pomůcka č. 301

Kamila Mádrová
Praha 2008

Obsah:

I. Medailon	2
II. Vývoj a dějiny fondu	2
III. Archivní charakteristika fondu.....	3
IV. Stručný rozbor obsahu fondu	3
V. Záznam o uspořádání fondu	3
Prameny	4
Inventář	5

I. Původce fondu

Ing. Richard Černý (14. 8. 1885 – 28. 7. 1923), inženýr Akciové společnosti Strojírny, dř. Breitfeld, Daněk a spol.

Richard Černý se narodil 14. srpna 1885 v Sendražicích, okres Hradec Králové, v rodině cukrovarníka Václava Černého, t. č. technického příručího cukrovaru v Sadské.

Studium započal v letech 1892 až 1896 na chlapecké obecné škole v Rakovníku. Poté navštěvoval dvě vyšší reálné školy – v letech 1896 až 1901 rakovnickou, v roce 1901 přešel do Hradce Králové, kde ukončil o dva roky později středoškolské vzdělání.¹

Do vysokého učení vstoupil roku 1903 na K. k. technische Hochschule ve Vídni², kde setrval pouhý rok. Již v následujícím školním roce 1904/1905 je zapsaný v matrikách České školy technické na oboru strojní inženýrství.³ Toto studium absolvoval v letech 1904-1908 s velice dobrým prospěchem, závěrečné státní zkoušky mu však musely být pro jeho vážné onemocnění – tuberkulózu odloženy na rok 1909.⁴

Po ukončení vysokoškolského vzdělání nastoupil v roce 1910 jako inženýr u *Akciové společnosti Strojírny, dř. Breitfeld, Daněk a spol.*, působil pravděpodobně v nákupním oddělení této firmy.⁵ V následujících letech se stal také členem spolků *České matice technické a Ústředního svazu úřednictva strojíren, sléváren a továren zpracujících kovy* a vzdělávacího ústavu *Husovy školy svazu osvětového*.⁶ V průběhu jeho zaměstnání se ale zhoršoval jeho zdravotní stav, poznamenaný i lety první světové války. 28. července 1923 umírá v nedožitých 38 letech na tuberkulózu.

II. Vývoj a dějiny fondu

Pozůstalost Richarda Černého byla do Archivu NTM uložena společně s pozůstalostí jeho otce Václava Černého⁷ dne 12. 7. 1979 v rámci výběru a převzetí písemné dokumentace, kterou archivu nabídl darem Jindřich Šimůnek, bytem v Hradci Králové.⁸

¹ V pozůstalosti R. Č. se nacházejí pod inv. č. 3-5.

² Dokumenty ke studiu R. Č. na K. k. technische Hochschule Wien jsou přítomny v pozůstalosti R. Č. pod inv. č. 6.

³ Jméno Richarda Černého je zapsáno v matrikách České školy technické pro šk. r. 1904/1905 až 1907/1908. Archiv Českého vysokého učení technického, Katalog posluchačů 1904-1905, b. č. 194, Katalog posluchačů 1905-1906, b. č. 212, Katalog posluchačů 1906-1907, b. č. 254, Katalog posluchačů 1907-1908, b. č. 256.

⁴ Dokumenty ke studiu R. Č. na Českém škole technické včetně lékařského potvrzení neschopnosti složit státní zkoušku jsou přítomny v pozůstalosti R. Č. pod inv. č. 7.

⁵ O tom svědčí korespondence v pozůstalosti R. Č., inv. č. 17 a 18.

⁶ V pozůstalosti R. Č. jsou dochovány legitimace těchto spolků a vzdělávací instituce, inv. č. 8.

⁷ Archiv Národního technického muzea, pozůstalost Václava Černého, NAD č. 678.

⁸ Viz materiál o fondu NAD č. 678. *Zpráva o služební cestě dr. K. Černého do Hradce Králové dne 12. 7. 1979.*

III. Archivní charakteristika fondu

Pozůstalost Richarda Černého byla pořádána v souladu s platnou metodikou pro pořádání osobních fondů.⁹

Při pořádání byly sledovány jednotlivé věcné skupiny. Životopisný materiál byl rozdělen na dvě části – osobní doklady, diplomy a legitimace (I. a) a hospodářské a majetkové záležitosti (I. d).

Dále následuje zlomek institucionální korespondence (II. c).

Plány (III. d), zařazené do vědecké, odborné a literární činnosti původce fondu, byly seřazeny podle uvedeného data, nedatované na konec oddílu. Do této kategorie byl zařazen také ručně psaný německo-český slovníček (III. f).

Ilustrační materiál o původci fondu (V. a) a sbírky původce obsahují po jednom inventárním čísle (VIII.).

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Pozůstalost Richarda Černého je velice torzovitá. Největší část tvoří životopisný materiál. Životní data se dozvídáme z dochovaného křestního a úmrtního listu, přítomen je i list domovský. Podrobně je dokumentováno také vzdělání původce fondu, spolková činnost a některé hospodářské záležitosti (taxa za prominutí vojenské služby, přidělové lístky na potraviny, vyúčtování služného, odbytného a pohřebného Richardově matce).

Na druhé straně není dostatečně dokumentována činnost Richarda Černého u *Akciové společnosti Strojírny, dř. Breitfeld, Daněk a spol.* Ve fondu se sice nacházejí plány strojních zařízení cukrovarů, kreslené původcem, chybí však jakýkoli slovní komentář.

Ilustrační materiál tvoří jediná fotografie původce, přibližně datovatelná (vzhledem k patrnému projevu Richardovy nemoci) do druhého desetiletí 20. stol.

Do sbírek původce byla zařazena brožura strojní továrny v Míšní z r. 1913 vzhledem k zájmům a profesi původce fondu.

V. Záznam o uspořádání fondu

Fond uspořádala a inventář sestavila Kamila Mádrová během dubna až června 2008. Rozsah pozůstalosti činí 1 karton a tvoří ho 28 inventárních jednotek.

⁹ EDEROVÁ, Radka – PODANÝ, Václav: *K problematice osobních archivních fondů*. Sborník archivních prací 34, 1984, s. 310 – 350.

Prameny:

Archiv Českého vysokého učení technického, Katalog posluchačů 1904-1905, b. č. 194, Katalog posluchačů 1905-1906, b. č. 212, Katalog posluchačů 1906-1907, b. č. 254, Katalog posluchačů 1907-1908, b. č. 256.

Archiv Národního technického muzea, pozůstalost Václava Černého, NAD č. 678.

Čerpáno také z pozůstalosti Richarda Černého.

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	ukl. j.
	I.	Životopisný materiál			kar. 1
	I. a)	<u>Osobní doklady, diplomy, legitimace</u>			kar. 1
1	I. a)	Křestní list	2	1891, 1899	kar. 1
2	I. a)	Domovský list (Sendražice u Dvora Králové)	1	1905	kar. 1
3	I. a)	Chlapecká obecná škola v Rakovníku - Školní zprávy (5 ks, 1892-1896) - Frequentanční vysvědčení (1 ks, 1896)	6	1892-1896	kar. 1
4	I. a)	C. k. vyšší reálná škola v Rakovníku - Doklady k prominutí školného (3 ks, 1896-1897) - Vysvědčení (10 ks, 1896-1901)	13	1896-1901	kar. 1
5	I. a)	C. k. vyšší reálná škola v Hradci Králové - Vysvědčení (4 ks, 1901-1903) - Maturitní vysvědčení (1 ks, 1903)	5	1901-1903	kar. 1
6	I. a)	K. k. technische Hochschule in Wien - Meldungsbuch (1 ks, 1903) - Studien-Zeugnisse (3 ks, 1904) -Legitimationskarte (1 ks, 1903)	4	1903-1909	kar. 1
7	I. a)	C. k. česká vysoká škola technická v Praze - Výkaz studií (1 ks, 1904-1909) - Imatrikulační list (1 ks, 1904) - Žádost o připuštění k dodatečným prospěchovým zkouškám pro let. sem. 1908/9 - Lékařské vysvědčení R. Č. a potvrzení neschopnosti složení státní zkoušky v řádném termínu (1909) - Vysvědčení o státních zkouškách (2 ks, 1909) - Vysvědčení o prospěchu (17 ks, 1905-1909)	23	1904-1909	kar. 1
8	I. a)	Legitimace - Spol. Breitfeld, Daněk i spol. (6 ks, 1916-1918) - Česká matice technická (1 ks, 1921) - Husova škola svazu osvětového (2 ks, 1919-1921) - Městská knihovna v Karlíně (1 ks, 1910) - Ústřední svaz úřednictva strojírén, sléváren a továren zpracujících kovy (1913) - Veřejná čítárna král. hl. m. Prahy (5 ks, 1914-1917)	15	1908-1921	kar. 1
9	I. a)	Úmrtní list	1	1923	kar. 1
	I. d)	<u>Hospodářské a majetkové záležitosti</u>			kar. 1
10	I. d)	Platební rozkazy o vojenské taxe (služební taxe náhradní) za rok 1913, 1916 a 1917	3	1914-1924	kar. 1
11	I. d)	Platební rozkazy o vojenské taxe (rodičů)	2	1916-1917	kar. 1

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	ukl. j.
12	I. d)	Přídělové lístky na potraviny	3	1917,	kar. 1
				nedatováno	
13	I. d)	Výplatní lístky	4	1923	kar. 1
14	I. d)	A. s. strojírny, dř. Breitfeld, Daněk i spol. - Vyúčtování služného, obytného a pohřebného po zemřelém Richardu Černém jeho matce Marii Černé	1	1923	kar. 1
15	I. d)	Fond pro podporování vdov a sirotků po úřednících A. s. strojírny, dř. Breitfeld, Daněk i spol. - Zaslání finančního příspěvku matce zemřelého Richarda Černého	1	1923	kar. 1
16	I. d)	Penzijní ústav A. s. strojírny, dř. Beritfeld. Daněk i spol. - Vyměření odbytného a pohřebného pozůstalé matce po Richardu Černém	2	1923	kar. 1
					kar. 1
					kar. 1
	II.	Korespondence			kar. 1
	II. c)	<u>Korespondence institucionální</u>			kar. 1
17	II. c)	Zuckerfabrik Wschetul (Všetuly u) (0/1)	1	1918	kar. 1
18	II. c)	Továrna úzkokolejných drah Káš a Werner (1/0)	1	1919	kar. 1
					kar. 1
					kar. 1
	III.	Vědecká, odborná a literární činnost původce fondu			des. 1
	III. d)	<u>Technické projekty, patenty, vynálezy</u>			des. 1
19	III. d)	Tabulka normálu pro železné plechové trouby, příruby a obruby: Normálie firmy Breitfeld, Daněk a spol.	1	1902	des. 1
20	III. d)	Dispozice šťávních rouvodů: litého o 200 mezi lapačem a odměrkou, a svářeného o 250 mezi odměrkou a sborníkem surové šťávy pro cukrovar Leopoldsdorf	1	1912	des. 1
21	III. d)	Ohňová sušárna řízků pro cukrovar v Orechovici	2	1913	des. 1
22	III. d)	Rohrleitungschema der Zuckerfabrik in Szolnok	1	1914	des. 1
23	III. d)	Einmauerungsplan von 3 Tischbeinkessel je 300 m ² Hzfl. 10 Atm. für die Zuckerfabrik Wschetul der Leipnik-Lindenburger Zuckerfabriks, A. G., Maßstab 1:50	1	1916	des. 1
24	III. d)	Plány od: Hugo Winkler, Baumeister, Zimmermeister und Holzeister, Gross Enzersdorf, Niederösterreich	2	nedatováno	des. 1
25	III. d)	Projekt zur Aufstellung einer neuen Trockentrommel und 3 Schrittpressen für die Zuckerfabrik in Wischau (Vyškov)	1	nedatováno	des. 1
					kar. 1
	III. f)	<u>Pomocný a studijní přípravný materiál</u>			kar. 1

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	ukl. j.
26	III. f)	Česko-německý ručně psaný slovníček	1	1910	kar. 1 kar. 1 kar. 1
	V.	Ilustrační materiál o původci fondu			kar. 1
	V. a)	<u>Fotografie a vyobrazení původce</u>			kar. 1
27	V. a)	Richard Černý	1	nedatováno	kar. 1 kar. 1 kar. 1
	VIII.	Sbírky původce			kar. 1
28	VIII.	Maschinenfabrik Imperial G.M. B.H. Meissen I. S. (brožura)	1	1913	kar. 1

Název: Černý Richard (14. 8. 1885 – 28. 7. 1923)

Časové rozmezí: 1891 – 1923 (1924)

Počet evidenčních jednotek: 1 karton (1891-1924), 1 fotografie (s. d.), 9 plánů v deskách (1902-1916)

Počet inventárních jednotek: 28

Rozsah: 0,12 bm

Stav ke dni: 27. 6. 2008

Zpracoval: Kamila Mádrová

Sestavil archivní pomůcku: Kamila Mádrová

Počet stran archivní pomůcky: 7

Schválil archivní pomůcku: PhDr. Jan Hozák, 12. 12. 2008

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012-2013.

datum provedení GI: 15.10. 2014

výčet ověřených a nově zjištěných evidenčních jednotek:

-kartony: 1 (1891 - 1924)

-fotografické archiválie: fotografie na papírové podložce: 1 ([1891] – [1923]) – inv. č. 27

-tisky: tisky po roce 1800: 1 (1913) – inv. č. 28

-celkový počet (dílčích) evidenčních jednotek: 3

ověřená metráž archiválií: 0,10 bm